

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО ПОПКОНСТАНТИНОВ 1923”

село Петково,община Смолян,област Смолян

изх.№...../.....2020г.

До Кмета

на Община Смолян

гр.Смолян

ДОКЛАД

за работата на Читалищното настоятелство и за дейността
на читалище „Христо Попконстантинов 1923”-село Петково през 2019г.

През изминалата година НЧ”Христо Попконстантинов”село Петково активно участва в обществения живот на селото,стараехме се да създадем по-качествена информационна,културна,образователна и социална среда за населението.

Работихме по конкретни цели,които бяха поставени в Програмата на НЧ,както следва:

1.Съхраняване на културно- историческото наследство.

2.Поддържане на традиционните форми на културата и фолклора и трансмисия към следващите поколения.

3.Превръщане на читалището в общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване на населението, чрез ускорено навлизане в дейността му на съвременни комуникационни и информационни технологии.

4.Институционално укрепване на читалището като местен общностен център с културно-просветни, информационни, социални и граждански функции.

Читалището в село Петково е с дългогодишни традиции,преминало през изпитанията на времето и днес в малките населени места ,читалищата са единствените духовни,просветни,информационни и културни средища.

Народно читалище” Христо Попконстантинов1923” е действащо читалище, регистрирано под номер 865 в Министерство на Културата на Република България.Читалището е преминало през изпитанията на времето още от далечната 1923 година ,когато е учредено.

Приоритет в работата на читалищното настоятелство е привличането в читалищната дейност на хора от различни възрасти-деца,младежи,възрастни хора и хора с увреждания,защото читалището е мястото,където се съхранява паметта на времето,то подхранва духа на настоящето и се грижи за бъдещето на новото поколение.Основната задача в работата ни е да откликнем на нуждите на местното население да участват активно в обществения живот,да участват в интегрирането на хората с увреждания като се работи за повишаване на общественото съзнание.Стремим се читалището да се превърне в притегателен културно-информационен център за популяризиране възможностите за учене и занимания в мрежата на читалищата.

През 2019 година нашият стремеж беше дейностите на читалището да са разнообразни откъм теми и съдържание. Провеждаха чествания на годишнини,срещи и Тематични сбирки с възрастни хора,с деца и младежи.

Библиотечната дейност през годината е съсредоточена около чествания на бележити дати ,годишнини,оформяне на къртове материали,провеждане на литературни четения,организиране на представяне на автори ,според читателските интереси. Организирали сме изнесена лятна библиотека ,както всяка година.В тази инициатива са включени и редица мероприятия,предимно за подрастващите в селото-рисуна на асфалт,разкази с неочакван край,пленери,тематични вечери и други.Изпратихме в срок информационна карта в регистъра на обществените библиотеки.

През месец януари по традиция честитихме Новата година на гости и жители на село Петково като на 01.01.2019г.сурвакарчета сурвакаха за здраве.Чествахме130г. от рождението на Николай Райнов/1889-1954/,български поет,изкуствовед и литературен критик-Автор е и на 30 сборника с приказки от цял свят (1930 – 1934); 9 тома „Вечното в нашата литература“ (1941); „История на пластичните изкуства“ – 12 тома. Хората запомниха неговата писъл”Най-голяма благодарност дължа на семинарията, дето ме научиха да мисля, да мълча, да почитам, да съзерцавам и да търся нещо по-горно от човека...”Като творческа натура ,той не престава нито за миг да се развива,да търси да се усъвършенства. Професор по история на изкуството в Художествената академия в София (1927 – 1950). Най добре той представя сам себе си с думите” Много неволя и бедност изпитах, за което се радвам: наченах от това да диря опора сам в себе си и се не предадох никому. Ходих много низ нашенско, по цяла България, за да изуча езика, срам ме беше, че не си знам езика, а ми трябва да си служа с чужди думи. Ходих и по Изток, от дето пазя пожълтяла тетрадка спомени, които може някога да издам. Търсих следите на загубени духовни движения, срещнах скъпи хора, за които не смея да говоря, видях неща, за които няма и перо. Живях всякак. Много неща учих. Много науки ми трябваша. Износвах ли си впечатленията, давах ги на другите: тъй се появиха една по една книгите ми. В много от тях има изповед: който знае да ги чете, ще ме види какъв съм и какъв съм бил.”На честването присъстваха хора от различни възрасти ,но най важното е ,че всеки взема по нещо за себе си,а някои сега се запознаха с творчеството му,важното е ,че на никого не беше скучно,всички бяха доволни от студения януарски ден,ползотворно прекаран в Читалището,а това за нас е много важно.

В следващите дни в Читалището деца подготвиха поздравителни картички за именници в селото Васильовден,Ивановден,Йордановден.Изненадахме ги за техния празник. Организирахме и празник на снега,по настояване на децата в селото.Снежен празник за деца от 5 до 105 години!Снежни ангели правиха децата,направихме снежен човек,а след това на пързалката,някои за първи път се пускаха с шейна,други си припомниха детството.Мокри и доволни от забавлението се прибрахме в късния следобед.В малките селища дори един такъв празник носи удовлетворение и помни,още повече ,че сега и сняг не пада толкова често ,както други зими.

В читалището празнувахме „Бабинден”на 21.01.2019г.Пресъздадохме ритуала на нашите баби.Накратко беше представена и историята на този празник,чрез който се засвидетелстват почит и уважение към възрастните жени, които са „бабували“ на родилките. Отбелязахме и Международен ден на прегръдката. Имаме нужда от допир, имаме нужда от кураж, **имаме нужда от близост**, за да знаем че не сме сами. В много специални моменти една прегръдка прави чудеса, може да ти даде повече от много казани думи. **Тя казва това, което ние не можем да кажем.**

През февруари проведохме беседа и представихме материали ,нагледни,за опасностите,които дебнат в интернет пространството,много от хората споделиха ,че наистина е нужно всеки да бъде предпазлив,защото посочените примери показват действително хора,които са пострадали и най –важно е личната предпазливост. За деня на лозаря организирахме вечер на любовната поезия,разбира се с малко хумор от творбите на Ангел ШЕЕВ-ШЕЮ,вечерта мина в добро настроение за всички.

На 19 февруари децата представиха рецитал, а Яница Чиева представи своето есе за Апостола. Възрастните самодейци споделиха, че този ден е важно да се помни и се радват, че децата следват примера и толкова добре разбират делото на Апостола. Все повече набира скорост инициативата "Да се спре тормозът в училище". Децата, облечени в розово разясняваха защо 27 февруари е обявен за „Ден на розовата фланелка“ на всички им хареса представянето и посланието, което то носи.

Междувременно в Читалището вървеше работата по изработването на мартеници, с които се кичеха хората в селото на първи март. Представена беше най-оригиналната мартеница и в деня на Баба Марта всички в селото получиха по мартеничка за здраве.

На трети март имаше представяне на Никола Славов/1840-1868/ от село Петково, четник в четата на Стефан Караджа, загинал в последното сражение на връх Бузлуджа. Бяха поднесени цветя пред паметниците в Селото. Децата рецитираха стихове за трети март.

На осми март организирахме празник на майката - **Вечната и святата** - Вечер на жените и майките в селото. Стихове и мисли за майката. Конкурс за творба, посветена на майката - рисунка, стих, Чуха се много мили думи, в рима или в проза, имаше емоции, сълзи на майки, баби, защото благата дума не само на празник отваря сърца и предизвиква вълнения... Беше вълнуваща вечер.

На 21 март - Световен ден на гората! Организирахме изложба от детски рисунки!, съчетахме го и със световния ден на ВОДАТА. Проведената беседа за климатичните промени предизвика много въпроси, особен интерес предизвикаха представените факти колко хора на различни места по света нямат достъп до чиста питейна вода, как се цени водата при тях. Например 663 милиона души нямат достъп до чиста питейна вода. Огромни неравенства продължават да съществуват между различните държави и качеството на водата. Почти половината от хората, които пият вода от незащитени източници, живеят в Африка.. А у нас 14 от 29 града имат огнища на замърсяване на питейната вода. Така че всеки от нас трябва да цени и опазва този природен и изключително ценен природен ресурс. Примерът с Перник е достатъчно показателен. Ние сме благословени с чистата вода от сърцето на Родопска планина.

Честване на Първа пролет! Децата представиха стихове за пролетта на 23 март. Организирана беше изложба на стайни цветя в читалището, като всеки разказа за тънкостите при отглеждането на определено цвете. Засяхме семена в саксии, за разсад. Един цветен празничен следобед, с музика, стихове и песни, на открито, под ярките лъчи на пролетното слънце, първият празник навън след дългата зима,

За Ден на хумора и лъжата четохме забавни стихове. **Светът е оцелял, защото се е смял.** Родопски извори за хумористични творби. А за седмицата на детската книга, оформихме кът с любими детски книги, представихме герои от детски приказки, проведохме разговор на тема „Да прочетем и преоткрием мъдростта в детските книжки“ За всички беше ясно, че възрастните по друг начин възприемат мъдростта на детските книжки. Преоткриват ги.

За деня на здравния работник по традиция изработваме Поздравителни картички за здравните работници, връчваме им ги на 7 април, за да отдадем почит към благородната им професия. За Великден организирахме конкурс за най-красиво великденско яйце, боядисвахме яйца в Читалището, правихме великденски курабии и съответно поканихме на Великден самотни възрастни хора от селото да споделим празника, за да не са сами. На други занесохме до къщи козунак, яйца, курабии и др.

За Деня на земята - 22 април организирахме почистване на района около Читалището, обществени алеи, градинки в селото, паметници, чешми и др. от сухи треви листа. Акция „Това е нашата Земя - да я опазим и почистим“. Раздавахме диплянки. Насърчавахме активността на хората в селото, заедно с пролетното настроение да се погрижим за пространствата около нас, за средата, където живеем.

През месец април чествахме в библиотеката 100 години от рождението на Веселин Ханчев/1919-1966/,той е познат на всички поет публицист.Интересно беше да си припомним как той търси отговори докато се бори с коварната болест:за смисъла на човешкия живот,за ролята на твореца и изкуството в обществото.Поетът добре разбира,че животът е кратък,но успява с творчеството си да постигне безсмъртие.

„О,трябва дози свят да се изстрада,повторна трябва в теб да се роди
И всяка вещ и образ ,покрай тебе- сърцето твое да пресътвори” Веселин Ханчев
вярва,че изкуството е способно да променя света към по-добро.

За Деня на труда призовахме всеки да отдели от времето си ,за да почисти и облагороди районите където живее и обитава.За да е красиво около нас.И да посрещнем подобаващо Гергьовден,когато цялото село се стича на курбан на параклис”Свети Георги и Св.Димитър”в селото.

На 9май за Деня на Европа организирахме акция за засаждане на дръвчета в селото.

На 11май за Деня на библиотекаря поканихме самодейци и читалищни членове за честване в читалището.Обсъдихме и честването на празника 24 май,който е скоро.

За Деня на славянската писменост и българската култура,въведохме най-младите читатели в библиотеката”Добре дошли в Дома на книгата”.Децата представиха стихове за Кирил и Методий.Представено беше есе:”Ползата от буквите.”

Ден на детето-Първи юни.Организиран детски празник в Читалището,за всички деца и техните майки.Подготвили сме различни игри ,занимания,награди,почерпка.

На втори юни чествуваме деня на Ботев и загиналите за национално и социално освобождение,с поставяне на цветя и венци пред паметниците,рецитал.

Представяне на Ботев и неговото творчество в Читалището.

На 14 юни за Световния ден на кръводарителя под надслов”Дари кръв-дари живот”проведохме разговор-беседа за нуждата от кръводаряване.Много от присъстващите споделиха случаи,в които дарената кръв е била животоспасяваща. В Петково има хора ,които са редовни кръводарители,през годината също са дарили кръв.

На 19 юни за Световния ден на детския футбол организирахме футболен мач/на стадиона в Петково/ между детско –юношески отбор и отбора на техните татковци, със заслужена победа си тръгнаха младите.Възрастните признаха,че младите наистина са по-добри,физически са по-подготвени,по-тренирани.Заслужена победа.

За Еньовден събираме рано билки за чай.След това отиваме в Читалището Какво знаем за билките около нас-беседа.За билките,които виреят в Петково и какво лекуват.Според поверията билките трябва да са „77 и половина“ – за всички болести и за болестта без име...Разказани бяха и други поверия,че не трябва да се жъне,да се пере на Еньовден.

На 26 юни-международен ден за борба с наркоманията.Беше представена лекция-беседа за вредата от наркотиците и тревожната статистика колко регистрирани наркомани има в някои от големите градове,а тези които не са регистрирани?!

Чествахме 100 години от рождението на Богомил Райнов/1919-2007/български писател и професор по естетика. **Богомил Райнов** е автор е на двацет и два романа и повести, девет стихосбирки и множество книги в областта на есеистиката, издавани многократно и в големи тиражи.Всеки от нас познава или е чел негова книга,има знаменити цитати,които и до днес ги повтарят с удоволствие в литературните среди и не само там *"А това е самата истина: жената е стихия, ураган. И съвсем не е случайно, че тайфуните винаги носят женски имена - Клео, Фифи, Флора... Тая Флора!... Тайфуни с нежни имена... Нахлуват и обръщат всичко наопаки."* (романът **"Тайфуни с нежни имена"**) или

*"Щастливата случайност не е въпрос на късмет, а на чакане: тя винаги идва, ако умееш достатъчно дълго да чакаш."***Няма нищо по-хубаво от лошото време"**)и

"Има време за чакане. И има време за действие. Важното е да не се объркат времената." ("Няма нищо по-хубаво от лошото време")

Месец юли преминава бързо покрай подготовката на празника на селото, репетиции с детска вокална група, с женска битова група, почистване на района около площада, детската площадка, освежаване, сценарий за празника и други.

Празник на село Петково на 06.07.2019 година, голяма подготовка, много гости и един проливен дъжд до късния след обяд. Но когато има дух и настроение, дъждът не помрачи празника, до късно вечерта се виеха кръшни петровденски хора.

Женската битова група към Читалището участва в представянето на фолклорни групи и състави на Рожен, на 19 юли 2019 г., както се казва "Рожен и Родопите отново обединиха нацията и се превърнаха в туптящото сърце на България и през тази година!"

През месец юли отбелязахме 120 годишнина от смъртта на Христо Попконстантинов от село Петково. Първият стенограф в Народното събрание. Роден е през 1858 година в село Петково. Работи като учител в родното си село и в Лясково. През 1880 година завършва стенографския курс на Антон Безеншек и става чиновник в Министерството на народното просвещение в София. Известно време е учител в Първа софийска мъжка гимназия, след което става началник на Стенографското бюро на Народното събрание. Той остава на този пост до края на живота си през 1899 година. На 14.07.2019 г. се навършват 120 години от смъртта му, по този повод подготвихме „Юбилейна грамота“, която връчихме на всички просветни и културни дейци в Петково, допринесли за просперитета на селото. На празника присъства и правнучката на Христо Попконстантинов, тя също приветства гостите.

През месец юли проведохме и конкурс за детска рисунка на асфалт, децата свикнаха всяка година да има такъв конкурс и има все повече желаещи да участват, особено през лятото, благодарение на Община Смолян, която ни направи голям площад, много е удобно за провеждане на такива конкурси. Има място и за зрители, и за майки...

По време на лятната библиотека, освен прочит на книги на открито, се организират пленери, интерпретации на любими творби и герои, състезания по скоростно четене за по-малките, викторини за определени автори, интересно е, има и повече деца участници.

През месец август проведохме лекция-беседа за животните „Ако можеха да говорят...“

Наистина се убедихме, че децата са толкова любящи същества и толкова обичат животните, всички деца обичат животните, някои имат страхове от кучета, котки, гризачи но докосвайки животното страхът се преодолява, разгледахме различни породи кучета. Начини на отглеждане, учудващо е как децата познават породите кучета, не само тези, които имат домашни любимци, всички деца добре се ориентират в породите кучета, колко големи стават, с какво се хранят. Някои бяха донесли домашни любимци, които получиха толкова усмивки и ласки, хубаво е децата да имат контакт, По време на лятната библиотека през август сме организирали и разходка, групово на домашни любимци, рисунки на любими животни, разкази с неочакван край, така мотивираме детската фантазия и въображение, да измислят, да фантазират....

През август с юношите и младежите в Петково, гости на селото, организирахме вечер на родопската музика, на лунна светлина, на голямата беседка на детската площадка, а преди събора на хайдушки поляни организирахме обучение на възрастни хора за работа с интернет, за Международния ден на младежта. В края на месеца организирахме поход по определен маршрут извън селото, интересно беше, че имаше голяма активност за този поход, и по млади и по-възрастни се включиха с желание. Пожелах следващото лято пак да има подобни мероприятия, особено гостите на селото, дошли от градовете. През месец септември отбелязахме Деня на Съединението и Деня на независимостта в Читалището, а между двата празника отново проведохме обучение на по-възрастни хора за работа с интернет, показахме им места, където биха искали да

отидат, как работи скайп, вайбър. Разговаряхме ”Защо трябва да си грамотен” Това беше за Международния ден на грамотността”-8 септември. В края на септември по традиция организирахме, представяне на атрактивни плодове и зеленчуци, отгледани в градините на Петково. Тези плодове бяха дарени за празника на възрастните хора, който организирахме на първи октомври, за Международен ден на възрастните хора, правим плодова салата и кой каквото е направил да почерпи за здраве, събираме възрастни хора, хора с увреждания, да им засвидетелстваме внимание със скромен празник! През месец септември чествахме 100 години от рождението на Николай Хайтов/1919-2002/**Той е български писател, драматург, публицист, известен със сборника си „Диви разкази“.** Всички го познаваме и с филма „Мъжки времена”

Отделният разказ представлява и своеобразен портрет на конкретен тип човешки натури – всички тези портрети оживяват пред очите ни, сформирайки цялостната картина на едни „мъжки времена“ в един „засукан свят“, „когато се знае какъв трябва да бъде мъжът и каква – жената“ казва Кръстьо Куюмджиев. Ето защо неговите герои родопчани са описани в „Диви разкази“ без украса, без преувеличение, в натурална среда. И названието „Диви разкази“ не идва от диващина или невъзпитание, а просто от нещо съвсем близо до природата. А това не е нищо друго, освен естественото, първичното. Всички познават Николай Хайтов, но винаги има още какво да се научи за него и творчеството му, затова беше интересна тази среща.

На 21 септември отбелязахме Европейски ден без загинали на пътя. Проведохме лекция-беседа какво трябва да знаем за движението като пешеходци и водачи на автомобили, за да не попадаме сред жертвите. Представени бяха новите правила за движение .

През месец октомври чествахме 90 години от рождението на Йордан Радичков/1929-2004/в библиотеката. Подготвен беше кът с негови произведения. Той два пъти е номиниран за Нобелова награда за литература! За да си спомним за един голям българин, един голям талант, един голям човек...и култови цитати от него: "Трудните уроци са по-мъдри и по-благодарни за човека от лесните - това сам съм го изпитал и го знам от опит. Лесният урок се усвоява с леснина и от него почти нищо не научавате. Трудният урок иска много пот, но пък като усвоите урока, за цял живот ще ви държи влага."или"За мъжа жената е като кладенче — от която и страна да се наведе над кладенчето, той може да утоли жаждата си."или"**Добре е човек да се научи да премълчава някои работи! Не да говори или да мълчи, а да премълчава!"**

И още,**„Всеки човек е поука за другите-добра или лоша.”**– "Скакалец"На 5 октомври за Световния ден на усмивката „Никой в света не може да измери топлината на една усмивка”Крис Хард, представени бяха есета на тема”Топлината на една усмивка”, сред мненията и съжденията стигнахме до извода, че” Всичко, което ни е нужно в този свят. Да дарим усмивка в нечие сърце!”И колкото по-често-толкова по добре...

На 18 октомври се събрахме в Читалището по една много актуална тема, ”Европейски ден на трафика на хора”Има много информация по темата ,но въпреки всичко продължава проблема с белите роби,отвлечането на деца и др.За жертвитеот трафикът на хора,винаги е съпътстван от насилие,контрол,принуда и фалшиви обещания. Истината е ,че това е една от най-големите опасности в България.Никой не очаква да попадне там,но статистиката показва,че много хора са потърпевши.

На първи ноември почетохме Народните будители,с лекция и рецитал в Читалището.с презентация за Христо Попконстантинов.Подготвихме План програма за работата на Читалището и изпратихме в срок до Кмета на Община Смолян.

Честването на празника на Читалището се отбеляза с редица мероприятия:

На 19.11.2019година от 16.30 часа в залата на Читалището се организира тематична работилница”Есенни мотиви” за изработване на пана и предмети от природни материали.На 21.11.2019година от 16.00часа се организира среща –разговор с

възрастни хора от селото”Живата история на Петково”които споделят опит за бита и семейството и дават ценни съвети на по-младите.Представяне рисунки на деца на тема „Моето семейство.

На 22.11.2019година от 16.часа в библиотеката е подреден кът за Христо Попконстантинов и фотоизложба „Изгледи от село Петково”

На 23.11.2019 от 11.30.часа в Читалището се представя изложение на плодове и зеленчуци от градините на Петково.Конкурс за най-голяма тиква.Приложението на тиквата в гозби с тиква.Приготвяне на тиквеник по петковски.

На 23.11.2019 година от 16.00часа-Празник на Читалището,който включва: Поднасяне на венци и цветя пред паметника на Христо Попконстантинов.

Доклад за личността и делото на Христо Попконстантинов .

Представяне на най-добрите есета от конкурса „Защо искам да живея в село Петково”.Награждаване на участниците в конкурсните мероприятия.

Изпълнения на Женска битова група и Детска вокална група.Празникът продължи с песни хора с присъстващите самодейци и гости на празника.

През месец декември от самото начало с коледен дух започна подготовка на коледен празник за цялото село..Всичко беше много хубаво,след официалната част празникът продължи с Коледен празник,за който бяха поканени с покани всички живеещи в селото гости и жители на Петково.През зимата в селото са почти възрастни хора,но за тях това е много чакан празник и с радост присъстват.На Коледа по обяд каним самотноживеещи възрастни хора в Читалището там организираме почерпка с подготвените от децата коледни курабии и ястия.Предишния ден преди Коледа се събираме и правим заедно курабии,сарми,баница, и др.

Нова година посрещаме с Новогодишно хоро в центъра на селото.Музика и чаша вино,питка с късмети и добро настроение...

Разбира се,че повечето от дейностите са в селото и за общността тук ,но за жителите на Петково,това е разнообразие,още повече ,че преобладаващото население са възрастни хора,техният живот и всекидневие са еднообразни,особено през зимата.

Ползва се и библиотеката,вземат се книги,,четат се периодичните издания,имаме принтер и компютър,помагаме с информация,попълване на документи,разясняване.

Стараме се да превърнем Читалището в общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване на населението,помагаме на хората,осигуряваме им информация,чрез съвременните комуникационни и информационни технологии.

Много важно за всички петковци и гости на селото е,че се затвори зейналата дупка в сградата на Читалището,с дарения и помощ от Община Смолян-това беше

постигнато,работи се,надяваме се да осъществим и другите неотложни ремонти по

сградата.Искрени благодарности поднасяме на Кмета на Община Смолян и на Групата инициатори”Да спасим старото училище на село Петково”.Работата продължава...

Участваме в организираните срещи,практикуми,обучения,организирани от Община Смолян и РЕКИЦ,стараме се да изпълняваме всичко според изискванията,но има и пропуски,безспорно,разбира се,че може и повече,ние си вземаме поуки от допуснати грешки и вървим напред,надяваме се с времето всичко да е на по-добро ниво-като дейност.и и изпълнение.Приоритет за читалището ни са жителите на селото.Всички мероприятия,залегнали в културния календар са насочени към техните желания и интереси,от най-малките ни читатели до най-възрастните жители на селото.

Председател :.....

Милка Чиева